

Verslag van de kenniscarrousel Praktijkgerichte leeromgeving

Een onderdompeling in de praktijk van de praktijklokalen. Dat is het doel van de acht regionale *kenniscarrousel*s. Ruim vierhonderd VMBO scholen maken gebruik van de stimuleringsregeling Praktijkgerichte Leeromgeving. Die maakt het mogelijk om met behulp van subsidie traditionele klaslokalen te transformeren tot een meer 'praktijkgerichte leeromgeving'. Naar verwachting worden ruim tweeduizend lokalen op deze manier aangepast waardoor de aantrekkelijkheid van het onderwijs zal toenemen. Doel van de kenniscarrousel is om betrokken docenten, schoolleiders en leerlingen gedurende één dag zoveel mogelijk praktijkinzichten en -ideeën op te laten doen. Op één dag worden drie scholen bezocht. Het opdoen van ervaringen, indrukken, impulsen en inspiratie staan centraal. Na elke rondleiding volgt een minidebat over de implementatie van een praktijkgerichte leeromgeving. Hieronder vindt u een verslag van de eerste kenniscarrousel in de regio Zuid-Holland met daarin een korte impressie en vooral veel verwonder- en leerpunten van de deelnemers.

'Succes schuilt in mensen'

Woensdag 28 februari 2007 vond de eerste kenniscarrousel over de 'praktijkgerichte omgeving' plaats. Vijftig geïnteresseerde schoolleiders, docenten en andere onderwijsprofessionals bezochten het Bonaventuracollege in Leiden, het Andreas College in Katwijk en het Fioretticollege in Lisse. Het volle programma en de grote verschillen tussen de scholen maakten de carrousel waardevol en inspirerend. 'Er is geen goed of fout. Juist het uitwisselen van afwegingen rond onderwijsvernieuwing is leerzaam'.

Bonaventuracollege Leiden: 'Ontwikkelen door te doen'

Bij het Bonaventuracollege is ervoor gekozen om praktijkgericht leren stap voor stap in te voeren. Het inhoudelijke SPIN concept (samenwerken en presteren op individueel niveau) is de leidraad, de aanpassing van de leeromgeving is volgend. Ervaringen opgedaan in de ene sector worden benut door de andere sector. "Nog voordat we gingen verbouwen hebben we onze plannen alweer aangepast."

Opmerkingen van deelnemers:

"Het SPIN concept is ontwikkeld vanuit het team zelf. Dat is waardevol en mooi om te zien. Het blijft van belang om ook in 'moeilijke tijden' vast te houden aan je concept/visie waarmee ik het Bonaventura succes wens."

"Opvallend dat het meest verouderde lokaal Electro, het meest multifunctioneel is ingericht met een praktijk-, theorie- en computerhoek in dezelfde ruimte. Theorie bij bouw met de doorzichtige wanden voor toezicht is een leuke oplossing."

“Goed en verhelderend verhaal. Erg realistisch. Ik had graag meer willen horen over de positionering van het SP!N-verhaal in het gehele onderwijs van Bonaventura.”

“Goed dat uitgegaan wordt van een eigen visie. De betrokkenheid van de docenten is voelbaar. Ook goed is de afstemming met het MBO. Tip is om nog meer gebruik te maken van ervaringen van andere VMBO's.”

“Eerst de ideeën en een gemotiveerd team. Vervolgens met de aanpassing van het gebouw aan de slag: goede volgorde! Stapjes moeten naar mijn idee niet te klein zijn; mensen grijpen toch snel terug op wat ze kennen.”

Andreas College Katwijk: 'Blijven ontwikkelen en vernieuwen'

Bij het Andreas College is de verf van de praktijklokalen net droog. Alle voorzieningen zijn prima op orde. Maar hoe zorgen we ervoor dat onderwijs zich dan ook permanent blijft ontwikkelen? Dat we blijven werken met 'betekenisvolle opdrachten'? En wie moet daarvoor zorgen? Het docententeam of de schoolleiding? "De opgave ligt erin om na de vernieuwing van de praktijklokalen en lesmethodes ook verder te blijven vernieuwen. Onderwijsvernieuwing is een continu proces!"

Reacties van deelnemers:

"Indrukwekkend bezoek. Het contrast met de eigen situatie op mijn school in Den Haag is schrijnend."

"Mooi gebouw, je zou bijna jaloers worden. Ben benieuwd hoe de onderwijsvernieuwing voortgaat."

"Inspirerende werkomgeving. Leerlingen gaan met respect om met het gebouw en zijn trots op hun werk. Hierdoor blijft het gebouw netter en aantrekkelijk. Dit zal zeker zijn weerslag hebben in de prestatie en toestroom van leerlingen."

"Detail: goed gebruikgemaakt van pilaren door het inrichten van werkplekken er omheen."

"Je voelt de trots van de leerlingen. Zij voelen zich thuis en zijn trots op hun school."

Fioretticollege Lisse: 'Sturen en/of loslaten: wie bepaalt nu de vernieuwing?'

Op het Fioretticollege worden verantwoordelijkheden zoveel mogelijk belegd op de werkvloer: zelfsturende docententeams geven richting en tempo aan de onderwijsvernieuwing. Binnen de kaders die door de schoolleiding worden bepaald. Hoe komt natuurlijk leren van de grond, wat is de rol en taakverdeling van schoolleiding versus docenten?

Reacties van deelnemers

"Goed dat ondanks geplande nieuwbouw over enkele jaren, is geïnvesteerd in onderwijsvernieuwing. Creëren van proeftuinen hoeft niet veel te kosten en kan veel opleveren."

"Leuk om het enthousiasme van de leerlingen hier ook te horen. Al blijft het lastig om de discussie verder te trekken dan strikt persoonlijke wensen en klachten. Toch doen!"

"Hoe breng je het enthousiasme van het ene docententeam over op het andere? Veranderen is en blijft mensenwerk."

“Mooi om de open houding van de schoolleiding te zien. Dat komt de samenwerking met docenten ten goede.”

Algemene leer- en verwonderpunten van deelnemers:

“Genoeg inspiratie voor een heel jaar opgedaan.”

“Uiteindelijk zijn het de mensen die het moeten doen. Investeer in hen!”

“Goede mix van waarneming en discussie.”

“De rol van gemeenten verschilt sterk. Elke gemeente lijkt zijn eigen normen te hanteren. We moeten er niet te snel van uitgaan dat er bij gemeenten geen ruimte zou zijn voor financiële ondersteuning.”

“Deze dag is erg verhelderend! Zeer informatief en geeft structuur aan ons eigen proces. We moeten bij alles wat we doen de leerlingen niet vergeten!”

“Naast alle inspiratie voel ik ook frustratie als ik kijk naar de beperkte mogelijkheden van ons eigen oude gebouw.”

“Ik ga veel meer gebruikmaken van de kennis en ervaring van mijn twee collega-scholen. Dat doen we veel te weinig!”

“Wat betekenen de fysieke mogelijkheden van de school voor het te voeren onderwijsbeleid? Prikkelend om de verschillende keuzes daarin te ervaren.”

“In het hele verhaal mis ik de “zienswijze” van de leerlingen. Wat vinden leerlingen van competitiegericht leren, hoe kijken zij tegen al deze vernieuwingen aan?”

“Prachtig, heeft veel indruk gemaakt. Als leerling en docent moet je met plezier in zo’n omgeving willen leren en werken. Kan haast niet anders dan dat dit veel inspiratie oplevert. Duidelijk is ook geworden dat er grote verschillen kunnen ontstaan door de mate van ondersteuning vanuit de gemeente. Hoe kunnen scholen daarbij geholpen worden.”